

Bruxelles, 21.11.2018.
COM(2018) 755 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

**Godišnje izvješće o praćenju provedbe Programa potpore strukturnim reformama za
2017.**

{SWD(2018) 465 final}

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Godišnje izvješće o praćenju provedbe Programa potpore strukturnim reformama za 2017.

UVOD

Od 2017. Europska komisija upravlja **Programom potpore strukturnim reformama** (*Structural Reform Support Programme* – SRSP), posebnim programom s početnim proračunom od 142,8 milijuna EUR¹ (povećanim na 222,8 milijuna EUR izmjenom Uredbe (EU) 2017/825²) koji je usmjeren na pružanje potpore državama članicama u izradi i provedbi institucijskih i administrativnih reformi te reformi za poticanje rasta.

Strukturne reforme po svojoj su prirodi **složeni postupci**, čija izrada i provedba zahtijevaju cijeli niz visoko specijaliziranih znanja i vještina. U nekim državama članicama kapaciteti potrebni za pokretanje i provedbu strukturnih reformi često nisu prikladni za rješavanje administrativnih, gospodarskih i društvenih poteškoća koje takve reforme podrazumijevaju.

Stoga je cilj Programa potpore strukturnim reformama pomoći državama članicama **da riješe te probleme i ojačaju svoje kapacitete** za pripremu i provedbu institucijskih i administrativnih reformi te reformi za poticanje rasta i tako doprinijeti jačanju institucija, upravljačkih procesa i javnih uprava te poboljšanju uspješnosti i otpornosti gospodarskog i socijalnog sektora. Cilj je povećati koheziju, konkurentnost, produktivnost, održivi rast, otvaranje radnih mjesta i ulaganja.

PROVEDBA PROGRAMA U 2017.

2017. bila je prva godina provedbe mjera u okviru SRSP-a. Već u prvom krugu programa **potražnja država članica premašila je raspoloživi proračun**. 16 država članica podnijelo je 271 zahtjev za potporu čija je procijenjena vrijednost gotovo 4 puta veća od raspoloživog godišnjeg proračuna SRSP-a za 2017. u iznosu od 22,5 milijuna EUR.

Kako bi odabrala zahtjeve država članica za financiranje u okviru SRSP-a 2017., Komisija je **razmotrila zahtjeve u skladu s načelima i kriterijima** utvrđenima u Uredbi o SRSP-u. Za financiranje je na temelju toga odabrano **159 zahtjeva 16 država članica**.

¹ Uredba (EU) 2017/825 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o uspostavi Programa potpore strukturnim reformama za razdoblje od 2017. do 2020. i o izmjeni uredbi (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 1305/2013 (Uredba o SRSP-u).

² Komisija je 6. prosinca 2017. predložila izmjenu Uredbe o SRSP-u kako bi se proračun Programa povećao za 80 milijuna EUR te kako bi se ciljevima kojima Program doprinosi dodala potpora za članstvo u europodručju. Uredba (EU) 2018/1671 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o izmjeni Uredbe (EU) 2017/825 radi povećanja financijske omotnice Programa potpore strukturnim reformama i izmjene njezina općeg cilja stupila je na snagu 13. studenoga 2018.

Odabrani zahtjevi raspodijeljeni su među glavnim područjima politika kako slijedi:

- 29 % za područje tržišta rada, obrazovanja, zdravstva i socijalne politike,
- 28 % za područje rasta i poslovnog okruženja,
- 18 % za područje upravljanja prihodima i upravljanja javnim financijama,
- 16 % za financijske usluge i pristup financiranju te
- 9 % za upravljanje i javnu upravu.

U skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja prioritet za financiranje imali su zahtjevi kojima se omogućavala **brza dodjela potpore i brza provedba reformi na terenu** te zahtjevi koji su se bavili **utvrđenim ciljevima, uz dobre očekivane rezultate na terenu**.

Gotovo 90 % zahtjeva odabranih za financiranje u 2017. izravno se odnosi na strateške prioritete EU-a.

Odabrani zahtjevi podijeljeni su u skladu s relevantnim okolnostima u kojima se zahtjevi mogu podnijeti na temelju Uredbe o SRSP-u (članak 7. stavak 3.) kako slijedi:

- 51 % odabranih zahtjeva odnosi se na provedbu reformi kao odgovor na izazove istaknute u okviru Europskog semestra (preporuke za države članice, izvješća za pojedine države članice),
- 27 % odabranih zahtjeva odnosi se na provedbu strateških prioriteta Unije (unija tržišta kapitala, energetska unija i klima itd.),
- 7 % odabranih zahtjeva odnosi se na provedbu prava Unije, a
- 4 % odabranih zahtjeva odnosi se na provedbu programa ekonomske prilagodbe EU-a.

Iako je izvan nadležnosti ovog izvješća ocijeniti stvarni učinak mjera potpore, može se reći da je već nakon 14 mjeseci provedbe mjera potpore odabranih za financiranje **program počeo davati očekivane rezultate**, u obliku strateških i pravnih savjeta, studija, izobrazbi, radionica, preporuka, akcijskih planova itd.

Do 31. listopada 2018. već je provedeno (dovršeno) 12 % projekata potpore reformama, 82 % počelo se provoditi na terenu, a 6 % bilo je u pripremi.

Mjere potpore provedene u 2017. najvećim su dijelom usmjerene na:

- poboljšanje funkcioniranja nacionalnih tijela za upravljanje prihodima (11 %),
- unapređivanje razvoja nacionalnih i prekograničnih tržišta kapitala (9 %),
- povećanje dostupnosti, učinkovitosti i otpornosti sustava zdravstvene zaštite (9 %),
- reformu energetske okvira, uključujući prijelaz na niskougljično gospodarstvo, promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije (6 %),
- jačanje programa obrazovanja i osposobljavanja (5 %) te
- povećanje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora (5 %).

OSTVARENI NAPREDAK U ODNOSU NA CILJEVE PROGRAMA

Program je također na dobrom putu da ostvari svoj opći cilj³. Mjere potpore provode se u onim sektorima politike za koje su institucionalne, administrativne i/ili strukturne reforme predviđene i/ili bi ih države članice trebale provesti, također zahvaljujući dodijeljenoj potpori. Sve mjere potpore odabrane u okviru ciklusa SRSP-a 2017. posebno doprinose provedbi **institucijskih, administrativnih i strukturnih reformi** koje države članice provode u **različnim gospodarskim i društvenim sektorima** i koje se pokreću kao **odgovor na gospodarske i društvene izazove**.

U prvoj godini provedbe općenito se pokazalo da SRSP može **znatno pomoći** nacionalnim tijelima država članica da **utvrde i prevladaju određene strukturne slabosti** koje otežavaju izradu i provedbu reformi. Program je primjerice pomogao preispitati postojeće zakonodavne postupke, utvrditi nedostatke i pružiti preporuke za poboljšanja. Također se pokazalo da je program važan instrument s pomoću kojega države članice mogu povećati kapacitete za utvrđivanje učinkovitijih postupaka i metodologija (za učinkovitiji zdravstveni sustav) i/ili za učinkovitije upravljanje ljudskim resursima (razmjena iskustava sudaca iz različitih država članica koji su podijelili svoje nacionalne prakse s državom članicom podnositeljicom zahtjeva).

Mjere odabrane u okviru ciklusa SRSP-a 2017. osmišljene su kako bi osigurale europsku dodanu vrijednost, među ostalim i s pomoću **komplementarnosti i sinergije s drugim programima** i politikama na nacionalnoj razini, razini Unije te međunarodnoj razini i/ili doprinosom **promicanju uzajamnog povjerenja i suradnje** država članica korisnica i Komisije. Cilj mjera također je omogućiti razvoj i provedbu rješenja nacionalnih problema te pozitivno utjecati i na **prekogranične izazove ili izazove na razini Unije**. Kao primjer mogu se izdvojiti sljedeće mjere potpore:

- mjere potpore razvoju **regionalnih tržišta kapitala** i lakšem uvođenju nadregionalnog okvira za pokriveno obveznice,
- potpora za usporedno ocjenjivanje **učinkovitosti zdravstvenih sustava** u dvjema zemljama zahvaljujući učenju i suradnji na razini EU-a i na temelju iskustva jedne države članice kako bi se potpora prilagodila potrebama druge države članice,
- uspostava uzajamnog povjerenja omogućavanjem **razmjene stručnjaka među nacionalnim ministarskim tijelima za energiju i drugim upravama** radi boljeg razumijevanja, mjerenja i borbe protiv energetske siromaštva; ili
- omogućavanje razmjene najbolje prakse među zemljama u pogledu uvođenja **različitih mirovinskih sustava**.

S obzirom na to da Komisija može **utvrditi i širiti dobru praksu** bolje i od koje države članice, u mnogim su slučajevima mjere potpore dodijeljene državama članicama uključivale razmjenu dobre prakse među državama članicama i međunarodnim organizacijama ili su na taj način dopunjene. Time je omogućeno i **povećanje učinkovitosti** jer se pozitivni rezultati u jednoj državi članici često mogu primijeniti i u drugoj.

ZAKLJUČCI

³ Određeni vanjski čimbenici mogu utjecati na rezultate mjera potpore i postoji rizik da tražene reforme u konačnici ne budu provedene. Uzročna povezanost mjera potpore osiguranih u okviru tog programa i ostvarivanja općeg cilja stoga se mora procijeniti na pojedinačnoj osnovi uzimajući u obzir utjecaj vanjskih čimbenika.

U prvoj godini provedbe općenito se pokazalo da SRSP može **znatno pomoći nacionalnim tijelima država članica da utvrde i prevladaju određene strukturne slabosti** i poteškoće u izradi ili provedbi reformi te u određivanju prioriteta u okviru reformi. Program se također dosad pokazao kao važno sredstvo jačanja kapaciteta država članica za utvrđivanje djelotvornijih procesa i metodologije i/ili za pomak k učinkovitijem upravljanju ljudskim resursima.

Međutim, iako se rezultati mjera potpore odnose na određene projekte, efektivno praćenje tih mjera, odnosno provedbe konkretnih reformi i dalje je **u nadležnosti države članice primateljice**.

Komisija će idućih godina nastaviti pratiti korištenje mjera potpore, kao i provedbu institucijskih i administrativnih reformi te reformi za poticanje rasta (ostvarenje cilja programa).